

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül. monostorutca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1867-diki,

azaz: tizenkettődik évi folyamára.

Előfizetési ár:

Évnyegyedre	3 forint o. ért.
Félévre	6 „ „ „
Egész évre	12 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvárt, december 20-án, 1866.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Horvátországnak — az egyezkedés meg-hiusulása esetében — területe törvényes szempontból.

A horvátországi ügy szönyegre és országgyűlési tárgyalás alá kerülve, biztosan remélhetjük, hogy a horvátok végre is valódi érdekeiknek helyes felfogása és biztosítása tekintetéből is módot fognak találni, hogy a magyarokkal kiegyezkedjenek és a jogosult magyar koronai közérdeknek a nem-jogositott privát érdekeket feláldozni hajlandók fognak lenni, hogy a testvérség minden eddigi incselkedések ellenére a két nemzet között a magyar szent korona integritásának érdekében mind kétjük valódi javára végül diadalmaskodjék!

De ha — a mitől isten őrizz — a kiegyezkedés nem találna sikerülni, ezen esetre önkényűt tűnik elő az a kérdés, hogy tehát quid juris a Horvátország területére nézve? S hogy leend a valódi horvátországi területnek a historiai jog szerinti állapotja? Legyen tehát szabad e tekintetben igénytelen egyéni nézeteimet okadatolt meggyőződés szerint nyilvánítani, mely az:

hogy a mostani Horvátországnak nevezett Horvátország, a világért sem Horvátország, hanem csakis annak egy kis része, miután Körös-, Zágráb- és Varasdmegyék, tulajdonképpen s valóságosan Felső-Slavoniának kiegészítő részei, — a mint ezen három megyék az 1791-iki 59-dik törv.-cikkben is*) mint Horvátországtól különböző és Felső-Slavoniához tartozó megyéknek ismertettek, melyek, miután a mohácsi vész következtében a török Slavoniának nagyrészt elfoglalta — Horvátországhoz vétettek, s csak Horvátország irányában, mint Slavoniának Horvátországhoz applicált részei olybá tekintendők, mint a milyenek tekintődtek Erdélyre nézve az ahoz kapcsolva volt magyarországi részek, melyek valamint hosszas elszakadás után Magyarországnak visszaadattak és visszaadati kellett, éppen úgy vissza kellett volna Slavoniának ezen részeit is adni az 1699-dik ében januárius 26-án kelt karloviczi békekötés következtében, mely szerint a török porta az általa birt Tótországot — nevezetesen Posega-, Szerem-, Verőczemegyék — a valpóli kerülettel együtt visszadta, — ezekkel tehát a Horvátországhoz applicált Körös-, Zágráb- és Varasdmegyék egyeteni és Slavoniát kiegészíteni kellett volna; a mi, miután fájdalom, nem igazolhatólag elmulasztott, Magyarországnak elvülhetetlen joga van csalhatatlanul a maga idejében elmulasztott kiegészítését Slavoniának utólagosan végrehajtani éppen úgy, mint Erdély tekintetében a magyarországi részeknek visszaszerzése által Magyarországnak kiegészítését jogosan kieszközölte; Slavoniának kiegészítését Magyarországi szintoly joggal követelheti Horvátország irányában, mint Erdély irányában követelhetette; sőt Erdély leg-
alább az erdélyi souverain fejedelmeknek (kik, nevezetesen Bocskai és Bethlen Gábor, Magyarországból többet birtak, mint maga a

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-szor 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseik felvételnek Bécsben Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).
Nyilvántári cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, esütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

La Hongrie.

Bécsben francia lap indítatik; czíme: „Journal Français,” úgy látszik czélja: belügyi kérdéseinket a külföld előtt érthetőbb nyelven magyarázni, s majdnem bizonyosnak látszik, hogy e francia lap, melynek mutatóváltászáma „Beilage zur Wiener Zeitung” felirattal a bécsi hivatalos lap szárnyai alatt kél világlátira, se több, se kevesebb nem lesz, mint — osztrák félhivatalos lap.

Mint ilyen, természetesen, a kormány szempontja szerint fogja életbevágó kérdéseinket tárgyalni, s meg kell adni, hogy egy ilyen francia lap alapítása ez idő szerint igen gyakorlati eszme a magas kormánytól.

Mondják, hogy a „Journal Français” tulajdonképp b. Beust politikájának lesz közlönye.

Mindegy!

Ha valaha, úgy ez epochális válponton, a hol most állunk, legkevésbé sem lehet reánk nézve közömbös, minő információkkal hangoltatik irányunkban az európai közvélemény, melynek sympathiája és igazságos ítélésében végre is nem megvetendő támasza rejlik a jogos nemzeti küzdelmeknek. Egy félhivatalos lap pedig, ha mindjárt a legjobb akaratú miniszter által sugalmaztatik is, végre is kormánylap, a mely igen természetesen más álláspontot fog elfoglalni belügyeink commentálása körül, mint a minő érdekeinkre nézve kívánatos lehetne.

Ennélfogva — minden további indoklás nélkül is — jogosultnak hisszük a következő indítványt:

„alapíttassék Pesten is haladéktalanul „La Hongrie” czim alatt egy francia lap, mely politikai kérdéseinket tüzetesen tárgyalja és értelmezzze a külföldnek!”

Az áldozat, mibe egy ily vállalat kerülne, nézetünk szerint a Hazára nézve gazdag kamatozat hajtathatna, s a hazafiúi áldozatkészség erőnye dicsőgazdag és hazafias aristocratiának egyik legszebb vonása.

Dixi et salvavi animam meam!

Tordátfalvi.

Hálafelirat Deák Ferenczhez.

A pestvárosi polgárság novében egy választott bizottmány újv első napján következő hálafeliratot nyújtott át Deák Ferencznek:

„Mélyen tisztelt hazafi! „Az ország sebei súlyosak és veszélyesek; nekünk feladatunk e sebek orvoslása felett tanácskozni, és az orvos, midőn súlyos sebet kell orvosolnia, nem azt keresi mindenekelőtt, melyik kéz ütötte a sebet, hanem azt, melyik legyen az orvosság, melylyel azt orvosolhassa.”

E nagyjelentőségű szavakat mondá Ön, tisztelt hazafi, a képviselőház folyó december hó 6-án tartott ülésében, midőn a legutóbbi kegyelmes kir. leirat folytán a ház asztalára letett indítványok tárgyában szót emelt.

És e rövid szavak nemcsak hű titkért képezik szomorú s valóságos helyzetünknek, — hanem kijelölik egyszerűen a nemzet képviselőinek szintoly fontos, mint rendkívüli nehéz feladatát.

Az ország sebei, mik a nemzet jogainak s alkotmányának egyoldalú hatalomszóval lett felfüggesztéséből származtak, és miket az éveken át tartó abszolút rendszer folytonosan növelt, igen súlyosak és veszélyesek. És e sebek orvoslására várnak, gyors s mielőbbi orvoslásra; nehogy azok súlyos fájdalom alatt a nemzet végképp kimerüljön, és bekövetkezzék, miként ismét Ön mondá, és a mitől Isten őrizz! a feltámadás nélküli halál.

Mélyen érzi és tudja ezt az egész nemzet; érzi s tudja ezt Pest városa összes polgársága.

Ez érzelmek, és a haza törvényeihez való tántoríthatlan ragaszkodás vezérlek Pestváros polgárságát, midőn e legfontosabb hivatás országgyűlési küszöbén ismét csak Önhez közelített, és Önt hívá fel érzelmeinek, kívánatainak tolmácsaul; Önt, a nemzet nagy orvosát, a haza bölcsét, a haza és a király őszinte tanácsadóját!

Tevé ezt Pestváros polgársága azon erős hitben és ingathatlan meggyőződésben, miszerint Önnek, ki a hazának szentéletű életét, ki a nemzetnek jó s rossz napjaiban tántoríthatlan szilárdsággal állott a törvényes téren, ki törvényeinken, alkotmányunkon és az ország jólétén tüntet sebeket mélyen érzi, s annyira ismeri, — sikerülni fog kijelölni

azon gyógyszer, mely eme sebeket megorvosolni, a Fejedele és nemzet között megrendült bizalmat helyreállítani, és az ország szellemi és anyagi jólétét ismét visszaidézni képes leend.

Azon magasztos elvek és nyomatékos érvek, melyeket Ön, mélyen tisztelt hazafi, a folyó december 6-án tartott képviselőházi ülésben oly nemesen és oly ildomosan, a haza és trón javára, férfiai bátorsággal védeni, oltalmazni és érvényre juttatni törekedett, és melyek a már nyilvánosságra jött felirati javaslatban hű, s remek kifejezést nyertek, Pestváros polgárságának hitét reményét, mely, mint nem kételkedünk, egyszersmind hite és reménye az egész nemzetnek, ismét legfényesebben igazolták.

Fogadja ezért Ön, mélyen tisztelt hazafi, Pestváros polgárainak, kik az Ön által korábbi időkben már, s most legújában is oly meggyőzőleg kifejtett nézeteket, elveket és kívánatokat teljesen osztják, — mélyen és őszintén érzett háláját, és engedje eme osztatlan bizalmunk s hálánk ismételt kifejezéséhez még azon egy, az ég Urához intézett kérelmet csatolni, miszerint Önnek a nemzet képviselői által hazafiúi lelkesedéssel támogatott férfias küzdelmeit áldás kísérje, és a haza és trón javára mielőbb maradandó siker koronázza!

Isten áldja meg Önt, tisztelt hazafi, Isten tartsa meg Önt sokáig, igen sokáig, a hálás nemzetnek!

Az 1867-ik évi budget főbb pontjai.

A „Wiener Zig” dec. 30-diki száma közli a pénzügyminiszter, gr. Larisch által készített 1867-i pénzügyi törvényt és az ugyazon évre szóló előleges költségvetést, melyekből a következőket emeljük ki:

Az állam kiadásai . . . 433,896,000 ft.

A bevételek . . . 407,297,000 „

Igy a hiány . . . 26,599,000 ft-ra van előlegesen felszámítva.

Ezen hiányt, valamint az 1866-ik évről még fedezendő kiadásokat, melyek 51,034,000 ftot tesznek, s így összesen a 79,495,000 ft hiányt azon hiteloperatiók által fogja fedezni a miniszterium, melyekre az 1866. máj. 5-ki, 25-ki és aug. 25-ki törvény felhatalmazza.

A kiadások rovatából megemlítjük még, hogy a Felső udvartartása 5,065,000 ft; a magyar udvari kancellária 11,936,000 ft; az erdélyi udvari kancellária 3,000,000 ft; a horvát udv. kancellária 1,600,000 ft. Az államadósságok kamatai 120,812,000 ft; ugyanazok törlesztése 18,758,000 ft. A hadügyi budgetben a szárazí hadsereg költségei 73,458,000 ft-ra vannak téve; a hajóhadé 7,700,000 ft-ra.

A bevételek közt az egyenes adó 105,493,000 ftot jövedelmezend (miből a földadó 55 millió, az épületadó 20 millió, a jövedelmi adó 19 millió.) A közvetett adókból való jövedelem 208,314,000 ft-ra van téve (ebből a pálinkaadó 12, a söradó 16, a boradó 5 millió; a vám 11, a só 35 millió, a dohány 51 millió; a bélyeg közel 15 millió, a lotterria közel 18 millió stb.)

A pénzügyminiszterium a költségvetést egy részletes előterjesztéssel kíséri, melyből kiemeljük a következőket:

Az udvartartás költségei az 1866-dikiakhoz képest 2,303,000 fttal szállítottak alább, a Felső rendeletéből. A polgári kormányzatban mindössze 2,910,853 ft meggazdálkodás történik (a külügyben 102,000 ft; az államminiszterium politikai osztályában 407,200 ft; az erdélyi kancelláriában 315,731 ft; a horvátban 25,781 ft; a pénzügyi igazgatásban 1,726,525 ft.) Ellenben fölemeltetett a magyar udvari kancellária kiadása 499,414 fttal, s keresk. miniszteriumé 2,188,921 forinttal.

Megjegyeztetik, hogy a magyar udvari kancelláriának, melynek a közelebbi években átlagosan 12 millió ft kiadása volt (az egész beligazgatásra, igazság- és tantügyre stb.), 1867-dik évi kiadásai csupán a miatt emeltettek feljebb, hogy a Felső 1866. sept. 18-ki legfelsőbb elhatározása által a magyar szabad kir. városok részére, addig, míg törvényhatósági ügyök a törvény által rendeztetnek, ezen ügyök költségeinek fedezésére kincstári pénzből rendelt 500,000 ftot megadatni.

Megjegyezzük a miniszter továbbá, hogy az államgazdaságilag gyümölcsöző beruházásokban (kikötő, vasútépítés, vízszabályozás stb.) csak éppen az elkerülhetlen kiadásokat vette, a nagyobb ilyenmü. vállalatok előmozdítását boldogabb időkre halasztja.

A hadügyben míg a hadi tengerészetnél megtartatik a múlt évi költségvetés, a száraz hadseregénél az 1867-ki költségvetés rendes kiadásai 20 millió forinttal kevesebbek, — s a rendkívülit oda véve, 15 millió forinttal az 1866-ki előleges költségvetéshez képest. (1866-ban az ordinárium 80 millióra, 1867-ben 60 millióra számítottak.)

És e mellett kijelenti a miniszter, hogy a hadsereg tervezett új reformja nem kívánja meg a kiadások nagyobb számítását. Az új fegyverek szervezésére való költség fedezve van az 1866-ki évről számított külön hitelezések által.

Az állambevétel kezelésében való költség-ekben realisabb az apadás, mely azonban csak mintegy 73/4 millióra megy; de a dohánymonopólium költségei egymagukban 63/4 millióval apasztanak.

Az államadósság kamataira (a lombad-velencei bankadósság elcsúszásával) 1867-ben 570,862 forinttal számítottak kevesebb, mint az előbbi éven. A törlesztés tavaly mintegy 64 millió, az idén csak 183/4 millió számítottak, azaz mintegy 453/4 millióval kevesebb.

Azonban a miniszter az 1867-diki költségvetésnek tartja azt, hogy az 1866-dik év decemberének végéig lerovandó államadósság a nemzeti banknak megadott; továbbá az 1861-ki adóköltésén 1866. december végéig törlesztették, míg ellenben az 1864-ki adóköltésének 5 millióra menő tökébeli visszafizetése lett szükségessé. A sorsolási költségek visszafizetésében az 1867-ki évi 1,690,000 forinttal van hátrányban az előbbi évhez képest.

A miniszter az 1867-diki kiadási költségvetést, mely 74 millió forint megtakarítást mutat fel, annyival megnyugtatóbbnak tartja, mivel bizonyossággal felteszi, hogy a megjelölt kiadási tételek pontosan meg fognak tartatni, ha ismét rendkívüli viszonyok és szerencsétlenségek nem fognak zavarólag közbejönni. A számadási ügyvitel egyszerűbbé reformálása azon helyzetbe teszi őt, hogy folytonosan ellenőrizheti az alá rendelt hivatalokat.

(Vége következik.)

Országgyűlési beszéd.

Gróf Czirák János beszéde.

(a főrendi-ház dec. 19-iki ülésében.)

(Folytatás és vége.)

Azt olvastam a feliratban; vannak helyzetek az államok életében, a melyeket hosszasan fentartani lehetetlen, a nélkül, hogy veszélyt-hozók ne legyenek. Én is azt tartom; de azt mondom viszont, hogy vannak események a nemzetek történetében, melyeket egy pillanatra sem lehet a nélkül visszahelyezni, hogy azok veszélyessé ne váljanak. És én részemről az 1848-diki harmadik és negyedik törvényekhez — azon módon, mint azt bátor voltam megemlíteni, t. i. előleges megvizsgálás nélkül — a miniszteriumnak visszahelyezését véstelen és veszedelmes experimentationak tartanám. Teljes meggyőződésem az, hogy ezen törvény úgy, a mint áll, a Fejedelmet királyi jogainak gyakorlatából tökéletesen kivetkőztetné; ezen törvényeknek életbeléptetése a minisztert omnipotenssé, a királyt pedig zerussa törpítetné. (Mozgás.) Méltóságos főrendek! Igen jól tudom, hogy e részen nekem azon ellenvetés tetele, hogy hiszen ezt már a korona maga is megadta, s a kegy. kir. leiratban kimondatik az, hogy éppen ezen törvényekhez képest, melyeknek én azonnali életbeléptetését ekként aggályosnak tartom, előleges megvitátását mellőzni kívánja és a revisiót csak a majdan életbeléptetendő miniszterium útján akarja érvényesíteni; de feltéve és meg engedve, hogy ez egész kiterjedésben úgy álljon, magamra veszem azon nyilatkozatot is, hogy a királynál királyabb nézpontot védek; mert, méltóságos főrendek! én azt hiszem, hogy alkotmányos polgárnak szent és rendíthetetlen kötelessége, hogy ha megáldatnak bárholon az ország jogai, ezen ország jogai melletti felszólalásáért, ha szükséges, vértanúságot is szenvedni; de másrésztől szintoly kötelessége minden független állású honpolgárnak felszólalni akkor, mikor meggyőződése szerint — mit egyébiránt nem kívánok egészen a jelen kérdésre alkalmazni — azt tartja, hogy a korona jogai veszélyeztetve vannak; mit mondhatnának méltán elleneink azon esetben, ha ezt nem tenném? Méltán azt kellene mondaniok, hogy azon férfiak, kik megváltozván a kormányok, mindig a fenálló kormányok véleményeihez alkalmazkodnak, napraforgó politikát űznek, vagy pedig azon nótát daloljuk, hogy a mint tetszik Bécsben, oly nap sisson az égen; én megvallom, hogy ily politikát soha sem oszték.

De ezen térnek föladás meggyőződésem szerint csak látszólagos, mert igaz, hogy a kegy. kir. leiratban az mondatik, mint előbb is említettem, hogy t. i. a majdan kinevezendő miniszterium által törtenhetnek azon módosítások; de másrésztől megint az van kijelentve, hogy a miniszterium visszaállítása föltétlenül a közös ügyek, jelesen: hadügy, vámügy és államhatalom egységének megállapításától; ezek magukban foglalják már implicité az 1848-diki 3. és 4-dik törvényekhez revisióját, mely revisió nélkül azokat életbeléptetni lehetetlenségnek és kivihetetlennek tartom. Itt a kormány, mint más helyen is elég szabatosan indokolva, mondva volt, megváltoztatá ez iránt előbbi álláspontját, de elveit

fel nem adta, és fel nem adhatta már csak azon nézeteknél fogva sem, melyeket csak igen röviden, részletekben megemlíteni fogok. Megszibbasztja a korona hatalmának gyakorlatát mind addig, míg az 1848-diki 3. törvények az azon rendelet fenáll, mely a kir. hatalmat megosztja; mely azt határozza, hogy a királynak az országhól távollétében, nem tekintve arra, hogy a Fejedelem a pragmatica sanctionál fogva más, a közbiradalom egyesített részei is indivisibiliter és inseparabiliter kiterjeszti uralkodási hatalmát, ezen királyi jogokat nem gyakorolhatja — azt mondják — hogy hiszen most nincsen alter ego; de ez annál veszélyesebb, mert akkor kezébe veszi a miniszterium azon hatalmat, mit annál könnyebben tehet, mert egy 8-ban contradietingválnak azon tárgyak, melyek egyedül a Fejedelemnek vannak fentartva, ugymint: az érsekek, püspökök, apátok, országzászlósok, katonai főtisztok kinevezése, czimeknek, érdemeleknek osztogatása, a hadseregen belüli elöljárások ezekre nézve is szükséges a miniszter ellenjegyzése. Mindezek pedig az egész kormányzásra nézve csekély meggyőződés szerint vajmi alárendelt tárgyak s mindenesetre a királyi hatalom gyakorlatát mértéken túl korlátozzák. Zsibbasztólag fog még, ha életbe léptetik, a 3. törvények az 8-ban is hatni, mely azt tartja, hogy a miniszterelnök kinevezése ő Felségének jogában áll; a többi minisztereket azonban a miniszterelnök csak meggyőződtetés végett terjeszti ő Felsége elé. Ez a korona tanácsosainak szabad választását mértéken túl megszorítja, ettől pedig üdvöt, szerencsét és jó következményeket egyáltalában nem várhatni. Kénytelen vagyok a kir. jogok ezen megszorítását véstelennek nyilvánítni azért is, mert vannak a magyar királyának bizonyos jogai, melyeket ő mint apostoli király egyedül gyakorol. Ezen jogok más honnan veszik eredetüket, e jogok nem az állami természetből folynak; mert azt hiszem, már régen elmúlt azon időszak, midőn bárki osztá azon elvet, hogy a szabad vallásygyakorlat leigáztassék. Midőn azon elv állt, hogy „cuius est regio, eius est de religione dispositio.“ A mostani kornak és az ezt már megelőzőnek egyik legjelentékenyebb tényezője a lelkiismeret- és vallásyabadságának háborítatlan gyakorlata. Ezen jogokra nézve, melyeket ő Felsége, mint apostoli király, gyakorol, ki kell jelentenem világosan, hogy ezek azok, melyek egyenesen szentséges személyéhez kötvék; gyakorlata azt a maga kormányzásáért, a maga tisztviselői által, kik egyedül neki voltak felelősek. De hogy azokat oly organumok által gyakorolja, melyek az országgyűlés különben általam tisztelt többségének felelősek és annak kifolyásai, és így lehet, hogy egyháznakon kívül is állanak, ezzel azon vallásyabadságot, melyre nekünk is, kik katolikusok vagyunk, igényt tartanunk szabad, egyáltalában össze nem férhető dolognak kellene tekintenem. (Helyeslés.)

Mértéken túl megszorítja ez vallásyabadságunkat, és e részen rosszabb állapotba fogunk jutni e törvények visszaállításá folytán, mint azon honpolgárok, kiknek egyenjogúságát mindezekben méltán kívánja a korszellem, és melyet töltük megadni nem lehet: értem a zsidókat. Mert a zsidók szabadon választják meg rabbijukat, a protestáns egyház szabadon választhatja meg superintendenseit; de a kath. püspökök és egyháznagyok kinevezése, mi az egyháznak látható feje általi egyenes delegatio következtében a fejedelmet mint apostoli királyt illeti, másnak, felelős miniszternek ellenjegyzésétől feltételezve maradna. (Mozgás.) Méltóztassanak megbocsátani mélt. főrendek! hogy ezen aggodalmam még nagyobb mértékben emelkedik, ha visszapillantok azokra, melyek nem oly messze történtek tőlünk, hogy rájuk visszaemlékeztünk lehetetlen volna: azon időpontra, midőn átlépve a törvényhozás jogos körét, a törvényhozók még az átdaszítás kérdését is országgyűlési tanácskozásuk tárgyává tenni iparkodtak; midőn attól kell tartanunk — ha bizonyos irányadó lapokat olvasunk, melyekben ugyan nagyon is hangsúlyoztatik más vallásoknak törvénybiztosított önállóságuk és szabadságuk, melyekben azonban a kath. vallásról az mondatik, hogy miután ezen egyház főnöke a római pápa, és ez nem az országban létezik, ezen idegen elem ellensúlyozása tekintetéből természetesen szigorúbb felügyelet szükséges. Nagyon gyönyörűek azon kijelentések, melyek nekünk bizonyos események beálltával előközlőül bemutatnának.

De talán messzebb terjeszkedtem e kérdésre vonatkozólag, mint szándékom volt.

Van még ezeken kívül valami, mit én szintén a királyi hatalom gyakorlatának megsibbasztására vezetők tartok és ez azon legveszedelmesebb paragrafus, mely az 1848-diki 7-dik törvények között foglaltatik: hogy t. i. mindaddig, míg a budget megszavazva nincs, az országgyűlést feloszlítani nem lehet; minek természetesen következménye az, hogy a kir. hatalom gyakorlata helyébe a parlamenti uralom lép, melytől a conventhek egyedül csak egy lépés van. (Mozgás.) Ezeknek előrebocsátása után, melyek által bátor voltam azon nehézségeket érinteni, melyek eltűnnek attól, hogy azon nézetekhez járulhassak, melyek az előtűnő fekvő felirattal foglaltatnak, még csak néhány rövid észrevételt akarok tenni.

Nem oszthatom azt, mit igen t. barátom, báró

Wenckheim Béla ő méltósága említett, hogy t. i. catastrophalis események jöttek közbe, mely catastrophalis eseményeket mégis tekintetbe kellene venni. Én azt hiszem, a mi jogos és igazságos, az változatlan marad; mit meg nem változott körülmények egyszer kívánnak és szükségessé tesznek, annak is változatlanok kell maradnia! És valamint nem engedhetém, hogy bármily más eredmény következethetne jogainkra nézve, ha fegyvereink diadalmaszkodnak: úgy nem helyeselhetem azon következtetéseket, melyeket az ellenkező eseményekből vonni lehetne. (Helyeslés.)

Van még egy, mélt. főrendek! bocsássanak meg, ha visszaélek türelmükkel, (Halljuk!) van még egy tárgy, melyet csak röviden akarok itt érinteni. A legkitűnőbb, legfényesebb jog, melyet fejedelem gyakorolhat, a kegyelmezés joga; legszentebb, legüdvözőbb kötelessége minden polgártársnak ezen jog gyakorlása mellett, bármily tekintetnél fogva, igazságosan, vagy igazságtalanul szenvedő polgártársai érdekében szót emelni. És ha csak az volna a fölirat tartalma, hogy a politikai menekültek visszahívása érdekében már tett kérelmünket ismételjük, nem késnék, mint előbbi alkalmakkor, ugy most is, ezen üdv érvényesítése mellett felszólalni, és Urunk Királyunk zsámolyához ezen kérdést előterjeszteni.

De bocsássanak meg mélt. főrendek! ha mégis némi méltósággal annak, hogy ebbeli kéréseink nem minden tekintetben mentek teljesedésbe, csak néhány szót méltósággal a kormány részére fölhozok (Halljuk!)

Mindnyájunk előtt szomorú emlékek vannak azon szerencsétlen események, a melyek legközelebb történtek. Mindnyájunk előtt élnek emlékezetben van, hogy elosztatásunk alkalmával a képviselőházban is a támadó háborúra vonatkozólag a sajnálkozás fejeztetett ki, hogy ily háború keletkezett. És e helyen e sajnálkozás még világos szavakban jelentetett; még most is szívem mélyében élnek és a legélelkenyebben viszhangzanak azon szavak, a melyeket akkor maga a lovagiasság és becsületesség paradigmája; ő mélt. békési főispán ur ez alkalommal oly magasztosan kimondott. Ő ezen megáldási politikát illoyalisan; perfidnek, a becsületesség és lovagiasság törvényeivel ellenkezőnek nevezte, s ez a háznak összes tetszésével és helyeslő beleegyezésével találkozott. Meg volt tehát itélve és elkárthatatlan ezen eljárás és fájdalom! mégis mi történt? Mit nem mutatott a tapasztalás? Sokan ezen éppen érintett menekültek közül hozzácsatlakoztak az ország és fejedelem ellenséges megáldásokhoz. A letartóztatott és elfogott katonákat hitszegésre csábítva, fegyveres erővel az országba betörték törekedtek. Nem szölok azokról, menteni kívánom azokat, kiknek éveik és felfogott kiskorúság méltósággal szolgál; de nem menthetem azokat, mélt. főrendek! kik igen is jól tudják azt, mit rendel az 1723. 9. t. cikk a hűtlenségi és honárulási esetekről szólva, mert világosan azt mondja ezen törvények legelső paragrafusában: evidentem semet erigentes et opposites contra statum publicum Suae Majestatis et regni. E részen már nem haditörvényekre szorultunk volna, hanem a rendes országos törvényeknek kellett volna bíraskodás éretében, ha eléjükbe került volna az e fölőli itélthozás és nem állott volna be a békéltetés őket óró védelme, igen fájdalmas, de azért mulhatlan kötelességüket teljesíteni és egyszerűen alkalmazva e tant, a törvényrendelet szerint fej- és jószágvesztésben elmarasztalni.

Végül, mélt. főrendek, csak azt akarom mondani, hogy mindezekre nézve alkalmazni kívánom és kérem a deák költőnek e szavait: „da veniam verbis, quorum non gloria nobis causa, sed utilitas convictioque fuit.“

Ezen előterjesztés után, miután a kir. leirat következtében netán támadható aggályoknak elosztására nézve legcélszerűsabbnak és üdvösebbnek azt a pillanatot hiszem és tartom, mikor ex professo hozzánk fog küldetni azon közös ügyekre vonatkozó munkálát, mely alkalommal egész készséggel és alkotmányos buzgalommal együttesen megvitathatjuk, és aggályainkat, melyek jogaink biztosítására vonatkoznak, akkor junctim fölterjesztjük, az előrebocsátottak fonálán a jelen felirati javaslatot sem tartalmára, sem módorára nézve nem pártolom és ahhoz nem járulok. (Eljenzés.)*

Levelézés.

Kézdivásárhely, december, 1866. — A népnevelés érdekében tett igen szép és nagy áldozatról akarom legelőször is tudósítani a t. szerk. urat. Orvostudor Sinkovics Ignác, tekintve azt, hogy helybeli 4-dik osztályú elemi iskolánk tanítói kello fizetéssel nincsenek ellátva, egyfelől, hogy a tanítók buzgóságát emelje a tanítás körüli eljárásban; másfelől meg, hogy a tehetősebb egyháztagsoknak példát adjon, hogy másképpen kell a nevelés szent ügyét előmozdítani, ezen városi főorvosi fizetését, mely évenként 100 forintban van megállítva, a helybeli leány- és fiúiskola tanítói fizetésének nevelésére adományozta, mindaddig, valameddig ezen főorvosi állomásában a szenvedő emberiség boldogítására kötelességét teljesítheti. — Az ilyen nagyszerű áldozat valóban méltó, hogy a nyilvánosság útján leg legyen mutatva, hogy egyfelől az ilyen áldozatra kész, nemeslelti honfiak iránt a kegy-

*) Erre talpraesett rögtönzött beszédében felelt Tomcsányi, csongrádi főispán mit jövő számunkban. Szerk.

let és hála növekedjék; másfelől, hogy a szunynyadni szeretőket az ilyen nemes és nagy példák lelkesítsék a nevelés szent ügyének oltárára meghozza az áldozatot. Vajha a gondviselés sok ily jeles honfiakkal gazdagítsa egyházainkat, egy a népnevelés rövid időn felvirágozzék, s nem kellene naponként imádkoznunk azért, hogy a népnevelés országja jöjjen el hozzánk, mert ugy valóban itt lenne már.

Ezuttal nem mulasztatjuk el, hogy meg ne említsük azt is, hogy a fenn megnevezett tisztelt orvostudor úrnak nagy érdeme van abban is, hogy vidékünkön és városunkon a közelebbi cholera-járvány nagyobb mérvben el nem harapódzott. Legottan, hogy kiűtött a járvány, rögtön a legerősebb intézkedés életbeléptetésén egyenesen munkálkodott, s az ő erélyes intézkedésének és buzgó eljárásának lehet köszönni, hogy városunkban s a szomszéd falvakban nagyobb mérvű áldozatokat nem vitt el a járvány. — És ezzel kapcsolatban nem mellőzhetünk fölemlíteni egy igen furcsa orvosi eljárást, mi történt a legközelebbi járvány alatt. Egyik hivatalos főorvos V. megbízott felsőbb helyről, hogy Lemhény községében, hol a járvány nagymértékben dühöngött, orvost vigyen ki, ki a szenvedő betegek körül orvosi buzgó eljárással enyhítse a szenvedést. Nevezett főorvos fel is jött K. Vásárhelyre, hogy egy Török nevű sebész a helyszínre kivigyen; de ezen orvossebész helyett tévedésből felültet szekerére egy János Elek nevű koresomárost, s ezt viszi ki orvos gyanánt Lemhénybe, kire egy hétig, vagy tán tovább volt bízva a szenvedő betegek gyógykezelése, mig nem később kitűnt a tévedés azzáltal, hogy a nevezett orvos napjelentést küldeni nem volt képes, s ennek okát megtudni ismét feljött városunkba a nevezett főorvos. Nevelés helyzete csak ekkor tűnt ki a főorvosnak, mikor az orvos előállott, hogy napidíját kifizettetni intézkedjék, s egyszersmind a másik Török nevű sebész is sürgette a főorvos tévedése miatt elvesztett néhány napi napidíját. A ki ennek hitelt nem akarna adni, tekintse meg az orvos, vagy tévedés csinálta orvos által ma is viselő fehér kabátot, mit diurnumában kapott a főorvos úrtól és egyszersmind halgatás-díjjal. — Hogy az ilyen eljárás mellett terjedhetett tetszése szerint a cholera, azt tán mondani sem kell, annak dacára, hogy a nevezett főorvos, a cholera elfojtása körül tett erélyes és lelkiismeretes eljárásáért felsőbb helyről dícsérő oklevelet nyert. Örömmel jegyzem föl azt is, hogy Léczfalván, hol az elején történt gyenge orvosi eljárás miatt nagymérvben terjedett el a járvány, s több mint 70 egyént vitt el áldozatul, hogy még nagyobbban nem dühöngött, egyenesen székorvos Bánfi Endrénék köszönhető, ki, miután oda rendeltetett, éjjel és nappal a legelkiismeretesebben járt el a betegek körül, hol nem volt segítség, maga állott a beteg mellé, adta az orvosszert be, melegeitette, sőt saját kezeivel dörögölte, s csak erélyes és lelkiismeretes eljárása szüntette meg a járványt. — Azt is örömmel jegyzem fel, hogy vidékünkön, sőt az egész Háromszéken már teljesen megszűnt a járvány, hihetőleg nagymérvben befolyt megszüntetésére a korán megkezdett kemény tél, mert itt, a mi ritkaság, már november elején pompásan szánkázunk oly nagy hó esett s rá kemény, hideg „nemere“ fűtyölt hosszú időn keresztül.

A mult hóban a Heinrich panoráma mulattatta hosszú időn keresztül vidéki és városi közönségünket; különösen bámulat tárgya volt az egészen új eseményt ábrázoló sádovai csatakép.

A négy mázsa deli rajnai hölgy is megjelent mutogatni kecséit, de a látogatók hiánya miatt csakhamar felszedte a sátorfát s elvándorolt más vidékre, hogy tán több bámulót fog találni szépsége s csinos deli termete iránt. Ojtozi.

KÜLFÖLD.

A „Wiener Abp.“ athenei levelezője írja: „Az angol kormány — ellentétben a görögök felté-
vésével — ovakodott a felelősséget elvállalni ama brit hajos kapitány személyes tényéért, ki cetrái családokat szállított át a Pyaeusba. Az angol admirális megparancsolá, hogy az „Assurance“ térjen vissza Maltába, és hogy a Candiában levő hajóállomáson a „Wizard“ ugyanaszáddal pótolhassék. A Pyaeusban és Athenében lévő brit aleonsulok nem kaptak felhatalmazást arra, hogy a philo-
eréai bizottmány levelező-tagsági functióját elvállalhassák. Az angol követ utasított, hogy a „Hellas“ görög corvette felszerelése miatt a görög kormánynak komoly előterjesztéseket tegyen és a felszerelés azonnali abbanhagyásának szükségességét hangsúlyozza.“

A „Frmd. Bltt“-nak írják Prágából: „Kormánykörökben még mindig avval foglalkoznak, hogy anyagot gyűjtsenek, melyek a legutóbbi szomorú háború eseményeit megvilágíthatnák. Azon hir terjesztetik itt, és nagyon is hitelre talál, hogy Oroszország szolgálatából kilépett osztrák tisztet akar hadseregébe felvenni.

FRANCZIAORSZÁG. A francia „Corresp.“, mely közel áll a párisi osztrák követséghez, Ausztriának Poroszországra iránti magatartására nézve következő nyilatkozatot tesz: „Mindazon utasítások, melyeket Beust hivatalba lépése óta Ausztria s Po-

roszországi viszonyára nézve kiadott, szorgosan intik az osztrák ügynőket, hogy gondosan kerüljenek minden kifejezés, melyet Poroszországnak Németországi helyzete ellenében gunynak vagy cselszövésnek lehetne magyarázni. A bécsi kabinet a prágai béke által nyújtott helyzettel színtén megelégszik; és mindaddig, míg Poroszország semmi olyast nem tesz, miszerint Németországban a békeszerződés által kijelölt korlátokat átlépne: osztrák részről a számos anyagi érdekek által mindkét részre óhajtható béke szomszédsági viszonyának semmi sem fog ellene állani. Erre nézve a legtöbbet az idő fogja megtenni; de a bécsi kabinet jó szándoka megérdemli, hogy constátálva legyen — mondja a nevezett lap.

A kölni lap írja: „A kiválóan éles hang, melyen a pápa Montebello tük elbucsnaktak ennek felett, alig tette lehetővé, hogy a császárné rögtön rá oly nézetekkel lépjen a szentsége elé, melyek a vaticánéval oly erős ellentétben állanak. IX. Pius így szólott: „Az első, kik ön előtt ide küldettek meg voltak bizva, állítsák helyre a pápai trónt. Kik őket követték, utasítva voltak a fegyvert lábhoz eresztve nézni, miként foglaltatnak el a pápai tartományok, s az ön küldetése végre az, engemet azon pillanathoz hagyni el, midőn a szék elleni hatalmasakká lettek, s a pápai kormány inkább fenyegetve van, mint valaha volt.” Ezek után érthető, hogy a császári uttal rögtön Montebellonak a Tuillériákban fogadtatása után felhagytak, mely utat különben a római tulzók is igen nem szívesen láttak. — A külügyminisiteriumban a cértai eseményekre nézve nagy nézetváltoztatás történt. A felhivatalosok meghagyást kaptak, hogy kevesebb erővel híreszteljék a török győzelmeket, s a „Moniteur“ e híreket csak legnagyobb tartózkodással vagy éppen nem közli. Továbbá tény, hogy midőn Djemil bey mult esütörtökön Moustier marquisnál volt a porta eredménytelen rendszabályai felett kemény szavakat volt kénytelen hallani.

A császárné Rómába utazása, a „Siécle“ szerint, éppen politika-ellenes lenne s remélhető, hogy nem csak elhalasztatott, de végkép elmarad. „Egy nagy kísérlet kezdődik most, mondja: a pápa és Olaszország egyedül állanak egymással szemben s a kibékülés, melyet annyira ajánlgatnak, ha csakugyan kivihető, minden idegen befolyás nélkül létre fog jönni.”

Bismarck Franciaországba utazásának híre mindinkább megerősödik, mondja az „Ind. belge.“ „Mondják, hogy a jövő hó közepén érkezik Párisba, de nem mulat soká, mert orvosai azt javallják, hogy Pauban legalább egy hónapot töltsön. Bármily futtában menjen és jöjjön át Párison, nem valószínű, hogy elmulasztaná meglátogatni a császárt vagy minisztereit, mely alkalommal természetesen szóba hozatnék Porosz- és Franciaország viszonyát.”

OLASZORSZÁG. Róma, dec. 27. A hadügyminiszter bemutatta a pápának a pápai tiszteket, s hangsúlyozta a harezias készséget a békezaró idegenek ellen. A pápa a tiszteket egyetértésre, nyugalomra és mérsékletre figyelmeztette, s kitarásra a nagy ügy védelmében, mely az igazság és vallás ügye.

Florenz, dec. 23. A költségvetés, mely pénteken a kamarának előterjesztését, részleges költségvetésre van osztva, t. i. Velencei tartományra és az azelőtti olasz tartományokéra. Az első költségvetésben a bevételek 76, a kiadások 34 millióra vannak téve, e szerint 22 millió a többlet. Az utóbbiak költségvetésében a bevételek 788, a kiadások 997 millióra vannak téve, miből 208 millió hiány tűnik ki. Mindkét költségvetés összeállításából 865 m. activumot és 1051 passivumot nyerünk, s így az előrelátható deficit 186 millió.

A „Köln. Ztg.“-nak írják: „Tonellonak nehéz volt feladatához látni; Antonelli őt nem igen előékenyen fogadta. Rómában azt gondolták: Veghezzi a kormány által van lemarasztva s betegsége csupán ürügy. A pápa, midőn később Tonellót elfogadta, formászerint barátságos és vidám volt, de panaszkodott, hogy: „a püspököket csak azért hívták vissza, hogy az egyházi javak elkobzásában tanuskodjanak.“ — Az olasz államtanácsos szabad folyást engedett a zivatarnak és várt. Helyzete annyiban kedvező, hogy semmit sem lehet tőle megtagadni, mert nem kér semmit. A pápai kormány pedig zavarban van, mert a neki ajánlott engedményeket vissza sem utasíthatja. Antonelli éppen nem leplezte Tonello előtt rossz kedvét s kiemelte, hogy: a pápa nem akar Olaszországgal új egyezményeket kötni, melyeket ez fel akar tolni. Oly egyezményekre nézve azonban, melyek mindkét államra nézve szükségesek, talán hajlandóbb lesz, mint p. o. a posta stb. szabályozására, mely ugyan még nem oldaná meg a római kérdést, de ennek kezdete lehetne.”

NÉMETORSZÁG. A „Kreuz-Ztg.“ a keleti ügyekben a „Times“ leleplezéseivel szemben következő érdekes cikket hoz a helyzet bővebb ismerettségére nézve: „A lengyel-nyelvi országgrészekben ismét stírgés-forgás van; ismét kovácsoltatnak a tervek és tápláltnak a remények, mert hiszen Beust azon ember, ki az 1772-iki Lengyelországot helyreállt és a leigázott Németország s szabad-elyű Oroszország közt korlátokat vonna. Az utóbbi lengyel felkelés után köztudomás szerint Dresdában Beust ügyelete és ápolása alatt egy lengyel összeesküvés gyarmatka települt le. Hiszen a szász

választó herceg egyszer már lengyel király is volt — miért ne lehetne ilyesmit ismételni? Minden esély pontosan mérlegeltetett: Franciaország nem gátolta volna; sőt ellenkezőleg, hiszen Lengyel- és Szászország mindig a francia elöljárókat tárgyalta. De ismét utban állt a gyűlölt Poroszország.

„Ezen tervek most Bécsbe lettek átvéve és Goluchowsky Galiciában ezek előmunkása. Poroszországot megtámadni? Ezt Bécsben az okosok sem tartanák egyelőre okos dolognak; de Lengyelország helyreállítása által támadni meg? talán sikeres lehetne. Oroszország három egész évig bajlódott a közelebbi lengyel felkelés leültetésével, mely nem is volt igazi felkelés, mert sem Posen, sem Galicia nem lángolt fel mellette, sem a külföld nem támogatta. Egészen másképp menne az, ha Ausztria, melyet Olaszország nem oszt többé kétfelé, s mely seregeit még nem szállította alá; most főleg az önálló Lengyelország lobogóját; ha a lengyel szabadesapatok a rendezett seregekhez csatlakoznának; ha Poroszország a Rajna mellett lenne elfoglalva, hogy az állítólagos lengyel, következményeiben azonban igen osztrák rokon-szen eredményeit meggátolja; ha birtoktalansított hercegek s az észak-németországi szövetségesek ki-vül létező államok az elnyomott nemzet iránt hirtelen élénk részvételre gyuladnának; ha Törökország megkísérle az alkalommal leróni régi számadásait Oroszországgal; ha még Amerika is kinyilatkoztatná: Életre és halálra barátság Oroszországgal mindenben! csak a lengyel kérdésben nem.

„A legközelebbi számítás csak a következő ismét csalhat. A mostanában Posen felé kinyult tapogató szarvacskák nagyon elcsodálkoztak, midőn egy osztrák felsőség vagy éppen personalunio iránt semmi lelkesítést sem vettek észre és kedveszegetten visszahúzódtak. Vagy csupán magán tudakozódások voltak azok? Azt hisszük mi más nyomokat vettünk észre — bár nem lehetlen, hogy buzgó ügytársaink által véletlenül félrevezettünk.

Berlin, dec. 31. Ma hirdettetett ki ama törvény, mely az Elbe hercegségnek, és bajor s hesseni területszereknek Poroszországgal való egyesítését elrendeli.

SPANYOLORSZÁG. Madrid, dec. 31. A követek közül többen a királynőhöz feliratot szerkesztettek és annak átnyújtása végett közvetlen lépéseket tettek; minthogy ezen eljárás szabály-ellenes, a kormány ezen követeket eltávolította a felszigetről. A senatorok közül egy sincs ez ügybe beavatva.

OROSZORSZÁG. Pétervár, dec. 28. Itt hírlik, hogy a Porta az olasz kormány elégtételt illető követelésére (a „Tomasso“ olasz gőzös meg-sértése miatt) udvariassan visszatartott választott, s abbéli óhajátást fejezte ki, hogy ezen ügyben vizsgálat rendeltessék el.

Az „Independance belge“ párisi levelezője jelenti: „Djemil basa Moustier marquisval tudatta, hogy a török kormány oly okmányok birtokában van, melyek nem hagynak fenn kétséget az iránt, hogy Oroszország a porta keresztyén tartományaiban izgat, s hogy Oroszország indította meg Kandian a felkelést. Orosz pénz tette az önkényeseknek lehetővé a szigeten kikötni.“ — A „Journal de St. Petersburg“ azt feleli erre: „Nem igen valószínű, hogy Moustier és Djemil annyira rajta lennének, miszerint érkezősük egy külföldi lap hasábjain megjelenjen. Még kevésbé valószínű, hogy a török követ oly dolgokat hozzon szóba, és mondjon tényeknek, melyeknek tökéletes alaptalanságáról, mi azt biztos forrásból tudjuk, meg kell győződve lennie. A helyett, hogy izgatott volna, mint az szemére lobbantatik, Oroszország inkább mindkét részen, mind a görögöket, mind a törököket mérsékletre és kiengesztelésre intette.”

MEXIKÓ. Mexikóval sietnek végezni és mart. elejéig egybe lesz gyítve Vera-Cruzban a szállító hajóraj. A „Moniteur de la Flotte“ jelenti, hogy már nagy számmal indultak szállító hajók Mexikóba és még nagy számmal vannak indulásra készen.

KÜLÖNFÉLEK.

© A hadsereg-reform tárgyában a „P Lloyd“ bécsi levelezője értesít, hogy az elhatározás ez ügyben mondhatni váratlanul, illetőleg hamarabb jött létre, mintsem gondolták volna. Sűrű tanácskozások előtte ugyan egy katonai bizottság körében s a minisztertanácsban és ez utóbbinak közönségheti, hogy nem ocmoyáltak egy új törvényt, a mely az általános honvédelmi kötelezettséget volt kimondandó a 18-dik évtől a 45-ig. A katonai szakvélemény ugyanis azt ajánlotta, hogy ez a szeptemberi pátens alapján octroyáltassék. De a Felsőház fenntartotta, hogy ez alkotmányos tárgyalás alá boesáttassék. A katonai szolgálat tartamára nézve három különböző nézet terjesztett elő. Az első, s e mellett volt a többség, a szolgálati időt a seregredeknél négy évre, a tartaléknál hat évre ajánlta szabályozni; a második szintén négy évi seregrede, de nyolcz évi tartalékbani kötelezettség mellett volt; végül a hadügyminisiteri javaslat (hat évi sorkatonai és hat évi tartalékbani szolgálat) határozatát emelte. A reform céljának tekintik a hadseregtől elvont értelmiséget annak kö-

rébe vonni, s a véderőt fokozni. Maga a hadügyminiszter is kijelenti, miszerint ezen törvény leg-főbb becsét abba helyezné, ha alkotmányos úton jöhetett volna létre.

„Tegnap került először színpadra Sardou Victor „Benoiton családja“ című színműve, meglehetősen sikerült előadással. A genialis szerző ismét néhány kitűnően sikerült életképet rakott össze, olyan hű alakokkal, melyeknek a mindennapi életben ezer meg ezer-féle kisebb nagyobb kiadását találhatjuk fel nemcsak Franciaországban, hanem sokszor — fájdalom! — nálunk is. A divatkórsgát s bűneit nemcsak hírből ismerjük már, gyökeret vert ez régen nálunk is, melyet a mindennapi élet elég szomorú példákkal illusztrál. Sardou ügyesen ostromozza e kórsgát, — helyenként talán igenis drasztikus alakban — dacára ennek azonban nem lehet elvitatni, hogy kezében olyan hatalmas vált a toll a színmű irodalom terén, mint Gavarni s a boldogult Dore Gusztáv rajzolja, kik műveikben az eredetiséget soha sem nélkülöztek. A szereplők közül csak a kis Kovács Ellát említjük meg, ki, minél többször lép a közönség elé annál inkább meggyőző mindenkit, hogy valaha egyike lesz a legkitűnőbb színésznőknek. A kis Benoitot olyan ügyesen, s helyenként olyan meglepő színpadi othonossággal adta, hogy a közönség többször nyílt jelenésekben is zajosan megtapsolta.

„Feleki Miklós legközelebbi vendég-szereplése alkalmával Szinovácz Gyulának egy új s mint halljuk, sikerült történeti drámáját fogja bemutatni.

„Finály Henrik, muzeumunk régiség és éremtárnoka, legközelebből előnyös meghívást kapott a temesvári iparbankhoz.

„Gyulai Ferencz siremlékére Nyírsídról Szabó Lajos 1 frtot küldött, ezzel tehát szerkesztőségünkhez ez ideig begyűlt e célra 6 forint és egy darab arany.

„Mint halljuk, még ez év folytat a „Religio“ formájára Fehérvárt hetenként egyszer megjelenő egyházi lap fog megjelenni Fogarasi Mihály ő exelja pártfogása mellett. E lapnak nem lesznek politikai rovatok. Ki fogja szerkeszteni, nem tudjuk még.

„(Necrolog.) Az új év is megvette áldozatát. A temető egy sirral gazdagabb! Galgái Rácz Péter, előbb huzamos időig mint állami hivatalnok az erd. udv. kancelláriánál, azután több ideig mint városi szamos-újvári országos fegyintézetben, nincs többé! A meghaldogult 3 és 1/2 évi szélhűdés következtében csaknem mindég ágyban fekvő, 67 éves korában, e hó 1-ső napján, délelőtti 9 órakor a haldoklók szentségeinek ájtatos fölvetése után jobb életre átszenderült. Elhunytát szomorúan jelentik megkeseredett szívű második nője Ébe Katalin, első nőjétől édes fia: Rácz Kálmán és Gyula, egy nevelt leánya, férjezett Láposi Mártonné, Rácz Charlotta.

„Zaboláról, ez ősz székeley faluból, írják nekünk: „Az ideai karácsonstejé örökké emlékeztet marad kebelünkben, oly lélekemelő ünnepélynek valánk tanni, melyet már csak a jó példa kedvéért is kötelesség nyilvánosságra hoznunk. Gróf Mikes Benedek és magas miveltésű neje, kit bár a külföld szült, de ki nyelvünket rövid idő alatt már is meglehetősen elsajátította, s minden tette által bebizonyítja új hazája iránti szeretetét; ismétlem, hogy e nemes pár az Üdvözítő születése estéjén oly meglepetésben részesíté e falut, mely mig egyrésztől az adakozók bőkezűségéről tesz felnyes tanúságot, másrészt következményeiben, tekintve a népnevelés szent ügyét, megbecsülhetlen. Egy karácsonfat állítottak fel, melynek érett gyümölcsében a falu összes iskolás gyermekei, számar mintegy száz kilencvenen, vallás különbség nélkül részesültek. Nem is említve a nagykorúakat, kik szintén igen számosan kaptak ajándékokat. Megható volt nézni a mint az esthomály beálltával szép rendben a kastélyba vonult fel a kis sereg. A karácsonfa az ebédli-teremben volt felállítva, hegye a terem tetőzetét érinté, s a rá illesztett számtalan kis gyertya vakító világosságot terjesztett szét. Köröskörül a falak mellett asztalokon a sok ajándék. A fin és leány gyermekek tanítóik vezetésével, osztályonként léptek a terembe. Rendesen egy-egy alkalmi dalt énekeltek el; aztán a tanító vagy valamelyik kis diák meleg szavakkal felköszönté a gróf párt, mire a gróf nyájasan felelt, kijelentvén, miszerint az ajándékokat azért adja a grófnő, hogy erkölcsös maguk-viselete és szorgalmas tanulása által ezentul is mind szülőiknek, mind a hazának öröme és hasznára váljanak; s hogy a karácsonfa valahányszor a grófok itthon lesznek, a jók számára minden évben fel lesz állítva. — Öröm volt nézni e szavak után a sugárzó gyermekarcokat; hát még midőn a tanítók kiosztás az ajándékok, minden gyermek öt darab hasznos tárgyat (könyvet, rajzot, írószereket stb.) s azonkívül kalácsot kapott. Hogy mily benyomást okozhat az ily eljárás a nép között, csak abból is megítélhető, miszerint a karácsonfa hírére már előre is mintegy 50 kis diákkal több kezdett járni az iskolába, és vetekednek a szorgalomban. — Itt a tény beszél, s mi tartózkodunk további gyenge magasztalásunkkal, csupán még azt jegyezvén fel, miszerint e szép ünnepélyen a háziakon kívül jelen voltak a háromszéki jeles Gyárfás család, b. Szentkereszti István.

Reményi Ede (ki szíves meghívás folytán Bras-sóból rándult ki ide), gr. Kálnoki F. stb. Az ünnepély esti 5 óratól 8-ig tartott. — ? —

„Nagy-Kenden mult hó 29-kén éjjeli 12 órakor irtozatos szélvész kezdett dühöngeni hó-val elegy, ezt nagy dörgés követte, melyre megcsattant az égboltozat, a tífzes villám lecsapott a helybeli ev. ref. egyház tornya mellett, melyen is két helyen oldalba a kőfalat leütötte; ezen esetet az emberek észrevéve, megvizsgálva az egész történetet, midőn az egyházat megnyiták, a bemenők egy csak majd meg nem fojtó kénkőves szagot vettek észre.

12. 1867.

j. k.

Erdélyi muzeum-egylet.

Az erdélyi muzeum-egylet folyó évi február 11-kén és 12-kén fogja megtartani évi rendes közgyűlést, a miről az egylet t. cz. tagjai oly hozzáadással értesítettnek, hogy a tárgysorozat annak idején közzé fog tétetni

Az igazgató választmány üléséből

Kolozsvárt, január 2-kán, 1867.

Kiadta Finály Henrik,

egyl. titkár.

KÖZGAZDASÁG.

A kisegítő-pénztárak jótékonyaságáról.

Midőn a dézsi kisegítő-pénztáregylet alakulni kezdett, többen felhozták azon elvenvetést, hogy ily kisvárosban, a jelen pénzülség idejében nem tanácsos megkezdeni. Mindemellett 1866. június 10-kén 22 tag megkezdte s azóta november 30-áig 20,237 frt 76 kr-ra ment bevétele, s tagjainak száma 205-re. Mit rejt a jövődő kebelében; kiknek teljesedik be véleményük; azoknak-e, kik remélik, hogy ez egylet a dézsi polgárság javára fel fog gyarapodni; vagy talán azoké, kik ma is jóslgatják ez egylet bukását, jöllehet a részvények befizetését a polgárság a legpontosabban teljesíti: mindez a jövődő titka. Előre legfőlebb annyit mondhatnánk, hogy ha megfelel ez egylet a kor szükségének, akkor megtalálhatja táplálékát s életre vergődik; ha pedig csak fölhevítő rábeszélés hozta létre, akkor a fölhevülés csendesedése után bizonyosan enyészetnek fog indulni.

Hogy tehát némileg tájékozhatssuk magunkat az iránt, mennyiben felelnek meg a kisegítő-pénztárak a jelenkor szükségének, úgy hiszem legezélszerűbben teszünk, ha figyelmünkre méltatjuk azoknak szerkezetét s jótékony oldalait.

Első jótékony oldala a kisegítő-pénztáraknak abban áll, hogy mindenki, gazda, cseléd, egyenlően berakhatja oda megtakarított pénzét, s az ott éppen mint a takarékpénztárakban, folytonosan kamatoz 6¹/₂ tet; és midőn tetszik kivetheti kamatjával együtt, akár egészen, akár kisebb vagy nagyobb összeget belőle. E részben úgy hiszem nem ellenkezik a k. s. pénztárak a jelenkor kívánalmaival, mintán általános a panasz, hogy az ember nem adhatja ki pénzét kamatra, mert oda vész kamatostól, s éppen a legszegényebb sorsnak megtakarított fillérei szoktak oda veszni, mivel nem képesek perelni. Ezért Dézsén is jött be pénz oly emberektől, kik 20—25 év óta rejtgetik azt; sem ok, sem más nem használta, sőt nem is gyanított senki, hogy azok véletlen szűkség, vagy talán haláluk esetére pénzt rejtgetnek.

Nevezetes e részben még az is, hogy a kisegítő-pénztárakban csak a 10 forintnyi összegek kamatoznak. Ezért, kiknek pénzüik félben van, pl. 26 forintok van benn, igyekeznek azt 30 frtra egészíteni ki, hogy a 20 felüli 6 frt is ne heverjen ingyen, s így önérdékük által kényszerítve vannak a szorgalomra és takarékosagra.

Második jótékony oldala a kisegítő-pénztáraknak az, hogy abból a tagok pénzét kölcsönözhetnek 6 és fél percent kamatra, de csak kétannyit, mint a mennyi pénzüik van benne. Hogy tehát nagyobb kölcsönre lehessen igényök, igyekezniök kell minél nagyobb összeggel járulni azok gyarapításához, s így a szorgalom és takarékosagra ismét önérdékük által vannak a tagok kényszerítve.

Harmadik jótékony oldala a kisegítő-pénztáraknak abban áll, hogy azokba a kölcsön vett összegeket igen apró részletekben is vissza lehet fizetni. A magán egyénektől és közpénztárakból kölcsön vett összegek visszafizetésének legterhebb oldala az, hogy azokat egyszerre egészen kell lefizetni. Ezért főleg a betáblázott biztosítókra vett összegek gyakran az unokákra is át szoktak, mint szerencsétlen terüh szállani. Ez a kisegítő-pénztárakból kölcsön vett összegekkel soha sem történik. mivel minden kölcsönvevő köteles havonként egy bizonyos részecskét betenni, mely idővel az egész kölcsönösszeg letörlesztésére fordíthatassék. Így pl. Dézsén köteles a kölcsönvevő havonként két-annyi krajczárt befizetni, mint a hány forintot kölcsön vett, azaz 100 forint összegből 2 forintot. Ez éppen annyit tesz, mintha a következő hóban már elkezdendé 2 forintonként összeakni a kölcsönvett 100 forintot, hogy annak idejében abból az egészet megadhassa. Ha azonban ezen 2 forintokat egy perselybe vagy záros szekrénybe gyűjténé, az ott csak heverne, nem kamatozna, sem ő, sem más nem használna s néha hozzá is nyulhatna és megfélecseníté. De mivel a kisegítő-pénztárak rakja be, azok ott nem hevernek, hanem mihelyt 10-re szá-

UJ POSTA.

Deák Ferencz szavai mindig súlyosak, s így azon szavak is, melyeket az új év első napján hallott. E szavakat jövő számunk egész terjedelmében hozandja. Addig is megemlítjük, hogy köztisztviseltek álló hazánkba az öt üdvözlő képviselőnek adott köszönő válaszában többek közt mondá: „A múlt év kezdetén mindnyájan tudtuk, hogy súlyos kötelesség neheztől vállainkra; de hogy e kötelesség egy év folyama alatt még egyszer oly súlyossá váljék, ezt részéről nem gondoltam. Annyi csapás, anyagi és politikai nyomor ért minket ez évben, hogy nehéz abból, úgy, a mint mi óhajtjuk, kibonyolodnunk. Nem azt mondom ezzel, hogy minden remény oda van, de azt, hogy a bonyodalom nehezebb, mint volt egy év előtt.” A pesti polgárság küldöttségének adott válaszában pedig egyebek közt mondá, hogy „súlyos kötelességei teljesítése közben egyetlen támaszul, mely olykor roskadozának induló erejét fentartja, polgártársai bizalma szolgál, s azon hit, hogy polgártársai e bizalmat nem az eredményhez, hanem igaz, egyenes, tiszta szándékaihoz kötik.” — Ennyit egyelőre e fontos nyilatkozatokból a „P. Lloyd” után, mert a „P. Napló”-nak az idén még csak első számát, a „Hon”-nak és sok más lapoknak még csak színt se volt szerencsénk látni.

— Felette fontos a következő bécsi távirati sürgöny, melyet az esti postával kaptunk:

Bécs, január 2. Mai napról cs. patens jelent meg, melyben mondatik, hogy a kormány a magyar koronaországok képviselőivel tárgyalásokat kezdett. Ezen tárgyalások állása folytán s azon szándékánál fogva, hogy e nagyfotosságu feladat

alapos, minden oldalra méltányos és lehetőleg sietős megoldása eszközölthessék, császár és Felsége első és legszentebb kötelességének tekinti, változatlanul ragaszkodni a monarchia biztosított állásához, mint célhoz. Időviszonyok s a birodalom helyzete megkívánják, hogy az alkotmánykérdés feletti tárgyalások a legrövidebb idő alatt bevégeztesse, s ekkép a nem-magyar koronaországok különböző jognézetei és igényei egy közös gyűléseztben kifejtessenek. Felsége ennek folytán, indítatva érzi magát a nem-magyar koronaországok képviselőit egy rendkívüli birodalmi tanácsos gyűléseztbe egybehozni, kiterjesztve ezen egybehívást az urak házára is: minél fogva elrendeli méltóztatott: miszerint az eddigi nem-magyar országgyűlések feloszlata, s minthogy ezeknek hat évi választási időszaka nemsokára letelik, új országgyűlési választások eszközöndök, s ezen újonnan választott országgyűlések febr. 11-kén fognak egybegyűlni. Az így összehívandó új országgyűléseknek egyedüli feladata: a rendkívüli birodalmi tanácsos gyűlésezt részére képviselőket megválasztani. A rendkívüli birodalmi tanácsos gyűlés Bécsbe, február 25-re hivatik össze; ennek egyedüli feladata lesz; tanácskozási alá venni az alkotmánykérdést.

— Florencz, jan. 2. A király fogadván a parlament küldöttségét, ezeket mondá: „Nem szűnendünk meg a bekövetkező béke-időszakban is gondoskodásunkat a hadseregnek szentelni.” Ez nem igen békésen biztató.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

porodnak, azonnal éppen mint más betételek 6%-ot kamatoznak. Hogy tehát annál hamarabb kamatozzanak, mindenki igyekszik, minél hamarabb 10-ekre nevelni betételeit; ebbeli pontossága által egyszersmind nagyobb kölcsönre is igényt szerezhetvén magának, így ismét önrészt kényszerít mindenkit a szorgalom- és takarékosagra. Ezért Dézsen elegendőnek, kik 3-szor s négyszer nagyobb összegekkel is rakják betételeiket, mint kötelesek. De a ki csupán a kötelezett 2 forintot teszi is, 2 év alatt annyira felszaporodik betett pénze és kamata, hogy a kölcsönvett 100 ft letérlesztésén felül, a legelső számtással is, legalább 6 ft 65 kr még javára marad.

Ezekben fekszik a kisegítő pénztárak jótékonykása; megfelelnek-e a jelenkor szükségének, s észszerű volna-e minden kisebb városainkban ilyenket állítani mindenki megítélheti. Annyi bizonyos, hogy a kormány átlátta ezek jótékonykását, s ezért minden könyveinkre megadja a bélyegmentességet is, kivéve a váltókat.

Közelebről a debreczeni kereskedelem és iparkamara felkérte Dézsen város tanácsától a dézsi kisegítő pénztár szabályait, e tényle nézve illőnek tartom nyilvánosan megjegyezni, hogy a dézsi éppen azon szabályokkal bír, mint a kolozsvári. Mi egészen Kolozsvártól vettük; a miénk még csak az alakulás első fokán áll, s alig egyszerű árnyék a Kolozsvárt virágzásban állóhoz képest, mely évenként egy millió forgalmat képes felmutatni. Azért a mely város kisegítő-pénztárt akar állítani, legezszertűben cselekszik; ha Kolozsvárra küld egy alkalmas egyént, ki annak szerkesztését s könyvvitelét megtanulhassa. Magoknak a szabályoknak átolvasása nem elegendő, miután azokban sok van olyan, melyeknek szigora csupán

azon esetre, s oly egyének irányában szükséges, kik az egyetlet megkötését s megfontani akarnák. Hogy pl. az egyetlet csak 3 óra adhat kölcsönt, ez igen szükséges azért, hogy az időközben hitel-vesztett s pontatlan fizetők ellen törvényesen fel lehessen lépni 3 hó elteltével. Továbbá vannak kamat-elvétel és költségvonalokról szabályok is, melyeket, mint boszantó körülményeket, a gyakorlat mellőzni tanácsol. *)

Turbucz Ferencz,

a dézsi kisegítő-pénztár könyvvezetője.

Gabonaár Kolozsvárt jan. 3-kán 1867.

(Alsó a. mérő, középár.)

Tisztbúza 4 ft 24 kr. Elegybúza 3 ft 20 kr. Rozs 3 ft 4 kr. Árpa 2 ft 36 kr. Zab 1 ft 62 kr. Török búza 3 ft 4 kr. Pityóka — ft 76 kr. Marhabús fontja belváros 12, külvárosban 10 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Dec. 2-án: 5%. Nemzeti kölcsön 100 ft. 67.40. 5%, Metallikus 100 ft 58.—Kamat 61.70.—Bank-részvény 720.—Hitelintézet részvény 200 forint 155.60. London 10 ft st. 100 ft 23 1/4 kr 130.75.—Ezüst 130.—Cs. kir. arany 6.20.—1860. kölcsön 83.40.

Decemb. 31-én: Földtehermentesi kötvény magyarországi 69.—Erdélyi 64.25.

*) Reméljük, hogy mielőbb minden városunk körében gondoskodva lesz kisegítő pénztárgyűlések megalapításáról, sőt ez irányban falukon is lehetne valamit tenni, kivált oly falukon, melyek egy vagy más szélesebb körű vidék természetes központjává szolgálnak. Melegen ajánljuk ezen hasznos intézet eszméjének felkarolását. Szerk.

HIVATALOS.

Sz. 5983. 1866.

Pályázat.

A nagybányai cs. kir. bánya-kerületben a nagybányai orvos segédi állomás, melyvel o. é. 4 ft 20 kr. hetiből van összekötve, üresedésbe állt. Az ezen állomást elnyerni akaró oklevelezett sebészek kéréseit 1867-dik évi január hó 15-éig a nagybányai cs. kir. bánya, erdő s javak igazgatóságához nyújtsák be. Kelt Nagybanán 1866, december 27-kén.

Sz. 4477 — 1866.

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. városa közigazgatási Tanácsa részéről köztudomásra hozatik, hogy miután a bel- és külvárosban lévő lámpák napközbeni világítására a jövő 1867-dik év március 1-jétől azon év végéig terjedő időben keblileg kezelni elhatároztattán, e célból a város részéről szükségeltetik 220—230 mázsa jóminőségű tisztított és alakított fotogén, melyet a vállalkozó minden hó 1-jén és 16-kán fél-havanként tizenegy mázsaát lesz köteles a batóságnak beszolgáltatni, ha pedig nagyobb mennyiségben eszközöli a beszállítást a többletet tartozik vállalkozó a keblir rendőrség által kijelölendő helyen saját költségén építendő helyiségben tartani: miről vállalkozni szándékozik felhívának, ebbeli ajánlatokat a jövő 1867-ik év január 20-áig a közigazgatási tanácsos osztályhoz beadni, megjegyezve, hogy vállalkozónak az fog elfogadtatni, a ki legutányosabb ajánlatot teend. Sz. kir. Kolozsvár várossa közig. Tanácsának 1866-ik év december 22-kén tartott üléséből.

Kiadta: ELEKES ANDRÁS, h. aljegyző.

NEM HIVATALOS.

178. 1866.

D. E. T. Sz.

Árcsökkenési hirdetmény.

A dézsi ev. ref. Egyház real-isk. alapépülete felépítésére, Dézsen 1867 január 13-kán árcsökkenés fog tartatni. A vállalat műveletek számított becsérteke: 1) Föld-kiadásunka 210 ft 85 kr. 2) Kőmivesi 8457 ft 89 kr. 3) Kőfaragói 717 ft 83 kr. 4) Kovács 288 ft. 5) Ács 1734 ft 73 kr. 6) Cserépfödünk 455 ft 72 kr. 7) Földelhordás 200 ft 19 kr. a kellő anyagokkal.

A felkialtásár 12065 ft 21 kr. o. ért. Az árcsökkenési feltételek a real-iskolai alap pénztárnoka t. Róth Pál urnál megtekinthetők.

A dézsi helyéltit Egyházitanácsnak folyó 1866-ik évi december 9-kén tartott gyűléséből.

(306)

ROSENTHAL H.

porosz kir. udvari gyárnok

BÉCSI GLYCERIN VAS-SZESZE.

Udvari tanácsosok és tanárok

OPPOLZER és BALASSA,

a cs. kir. orvosi tanácsos és nyugdíjazott karligyőnek az orvosi tanszagnál

Dr. VISZÁNIK,

ugy mint az elsőrendű orvosok

KOVÁCS, LÖWY és dr. LENK,

(Schwarzenberg herceg házi orvosa) urak kiadott véleményük szerint.

ROSENTHAL H.

BÉCSI GLYCERIN VAS-SZESZE,

sápkor, vérszűke, erőtlenség és női-betegségek ellen, továbbá: lábbadozásban rendeltetett és mint legjobb szer bizonyult be.

Kapható majd minden nagyobb gyógytárakban az ausztriai birodalomban.

Egy nagy üveg ára 2 ft, kisebb üveg 1 ft 35 kr.

Rendelvények egyes üvegekre még 10 kr hozzá számítással, a pakolás és fuvarlevél bélyegért, postai utánvétellel pontosan teljesíttetnek.

Főraktár Erdély részére: TEUTSCH B. JÓZSEF-nél Segesvárt.

Fiók raktárok:

N. Szeben: Dr. Kayser gyógyszerész. M. Várhelyi: Bucher Mikea. Kolozsvárt: Dr. Hintz. Székely-Udvarhelyi: J. A. Kaunz. Brassóban: F. Jekelius. Medgyesen: W. Wolff. Szász-Régenben: Tr. Wachner. Nagy-Selyken: Szenezy Gábor.

Részleges raktárak átvétele iránt értekezhetni a fent megnevezett főraktárnál.

(385)

Optikai és Mechanikai eszközök kicserélése, vagy azoknak kiigazítása elvállaltatik.

Egyenlítő

és Mérő

eszközök

Vizmértekek

Delejtük

és Gyűtőkrök.

Manometer, termometerek s MINDENFÉLE folyadék próbálók.

5/1

A legjobb és legkittünőbb divat czikkék és ékszerek.

BOSCOWITZ A.

látserésznek Kolozsvárt

A legnagyobb választéku raktára acél és ezüst foglalat

szemüvegek, színházi és vadász

látcsövek, Microscopokból

stb. stb.

Gyöngült és gyuladásban szenvedő szemek számára mindennemű szemüveget LEHET KAPNI.

(7—3)

Gyógyszerészek és TANODÁK

SZÁMÁRA

MINDENFÉLE

Phisikai

eszközök,

Higrometerek

és Nagyító üvegek

(LUPÁK.)

(375)

Kolozsvárt belső-középutca KOZÁK EDE fűszerkereskedésében, mindég friss minőségben kapható:

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNEDV

mell-betegeknek.

Használati utasítással együtt 1 üveg ára 87 kr., két üveg bepakolása 20 kr. o. é. KROMBOLZ orvostudor

GYOMOR-LIKÖR.

Ezen oly szerencsésen összeegyeztetett vegyített gyógyerejű növényekből készült és különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig üdvös kísérőnek vadászaton, helységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormegítő igen jótékonyan foly be az egészségre. Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr. o. é.

Engelhofer G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült izom- és ideg-essentiája.

Külső használatra csúszos arc- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, keresztes-fájdalmak, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy menek után, általános testgyengeség, oldanyílás, aranyeres bántalmak ellen és különösen alkatrészek gyengülése ellen.

Az izom- és ideg-essentiá, egy üveggel 1 ujfrtért, használati utasítással együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvárt, KOZÁK EDE kereskedésében.

Ugyiszintén a következők: Dr. Calloud. Gelesztá-szeletek, egy skatulya használati utasítással 30 kr. Dr. Koch Növény-Bonbonja, köhögés ellen, egy skatulya 40 kr.

Seidlitz-porok, egy skatulya 1 ft. Dr. Pagliano Szirupja, egy üveg használati utasítással 1 ft 50 kr.

Palaczféreg elleni szer egy üveg 30 kr. o. ért.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

KOLOZSVÁRI NAGY NAPTÁR

1867-dik évre.

Szerkesztette K. Papp Miklós. III-dik évfolyam.

Mellékletül Haynald Lajos, P. Szakácsi Vitus, Horváth Mihály arczképei, és Doré Gusztáv „Vizözön” című remek genre-képe rézmetszetben.

Ára 1 ft. Postán küldve 1 ft 10 kr.

Vértanuk a magyar történetből.

Irta Szilágyi Sándor. Ára 2 ft 50 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betüivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Melléklet: Előfizetési felhívás a „Világ tükre” című folyóiratra.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(8)

Házass telek és szülő eladás.

Kolozsvárt a kétvízközi tizedben, Olasz Jánosnak 283 és Bán Istvánnak 284 helyirási számok alatt lévő házaik között a 3280 1/3 és 3280 1/2 telekkönyvi számmal jegyzett 192 □ öl terjedelmű telek, a rajta lévő lakházzal, deszka kerítéssel és kúttal együtt, — továbbá: a Szentgyörgyi Gella nevű szülő helyben Gál Márton szomszédságában: a 8046 telekkönyvi sz. a. 308 □ öl terjedelmű „8199 ” „1204 ” „8318 ” „592 ” „8319 ” „1561 ” szülők egészben, vagy egyenként örök árban eladnának.

Ertekezhetni s a vásárt megköthetni a Vajnoczy és Dallos borkereskedésében Kolozsvárt.

(9)

Eladó ház és telek.

Tordavárosban a Szaniszló utcában 955 ház szám alatt, egy nagy kiterjedésű telek három elkülönített lakó házzal árverezés útján januárius 27-dik napján délután 2 órakor szabadkézből eladódik, a megvenni szándékozik a helyszínen megjelenni kéretnek.

(4)

Haszonbéri hirdetés.

Tordamegyében Mező-Szent-Jakabon, méltóságos Hollai Ferencné báró Jósika Tékának mintegy 500 holdból álló birtoka, hozzá tartozó gazdasági épületekkel és kocsma regaleval, a jövő 1867-dik évi Szentgyörgy naptól kezdve, több évekre haszonbérbe kiadó. Ertekezhetni iránta a tulajdonosnénál Szászvároson, akár M. Méhesen az alólirál, utóposta M. Záh, vagy pedig Kolozsvárt a barompiacon 407-dik számú háznál.

KENDEFFY ISTVÁN.

(6)

Grosz Károly

fogművész

tudatja a t. közönséggel hogy megérkezett és lakása mint eddig tordantea dr. Szabó házában 1-ső emelet.

(432)

A Hungária biztosító-bank fő ügynőségéről lemondva, kötelességemnek tartom, azon érdemes t. cz. biztosítottaknak, kik bizodalomokkal működésem alatt megfizettek, köszönetem nyilvánítani.

Kelt M. Várhelyt, dec. hó 23-án, 1866.

KÁBDEBŐ ISTVÁN.

(387)

HEY VILMOS

zongora-készítő,

Bécsből, ajánlja egészen új saját készítményű zongoráit, a legújanyosabb árakért; elvállal mindenféle igazításokat és hangolást, helyben és vidéken is. Lakása: farkasutca 82-dik szám, földszinten a jobb oldalon.